

Közép-európai magazin

● Munkatársunktól

Mikor kaphatja vissza a már kormányrendelettel visszaftelt, nagyváradi püspöki palotáját a római katolikus egyház? Hogyan épülhet föl hitből, szeretetből, akaratból és közös munkából a gyimesföldi Szent Erzsébet Római Katolikus Liceum? És vajon milyen sors vár a vajdasági magyarokra a mostani túlfeszített történelmi helyzetben? A válasz Brüsszélből érkezett. A Duna TV közép-európai magazinja pénteken 18 óra 20 perckor jelentkezik. A stúdió vendége: *dr. Szabó István* református lelkész. A felelős szerkesztő: *Balogh Júlia*.

Az állategészségügyről

● Brüsszel (MTI)

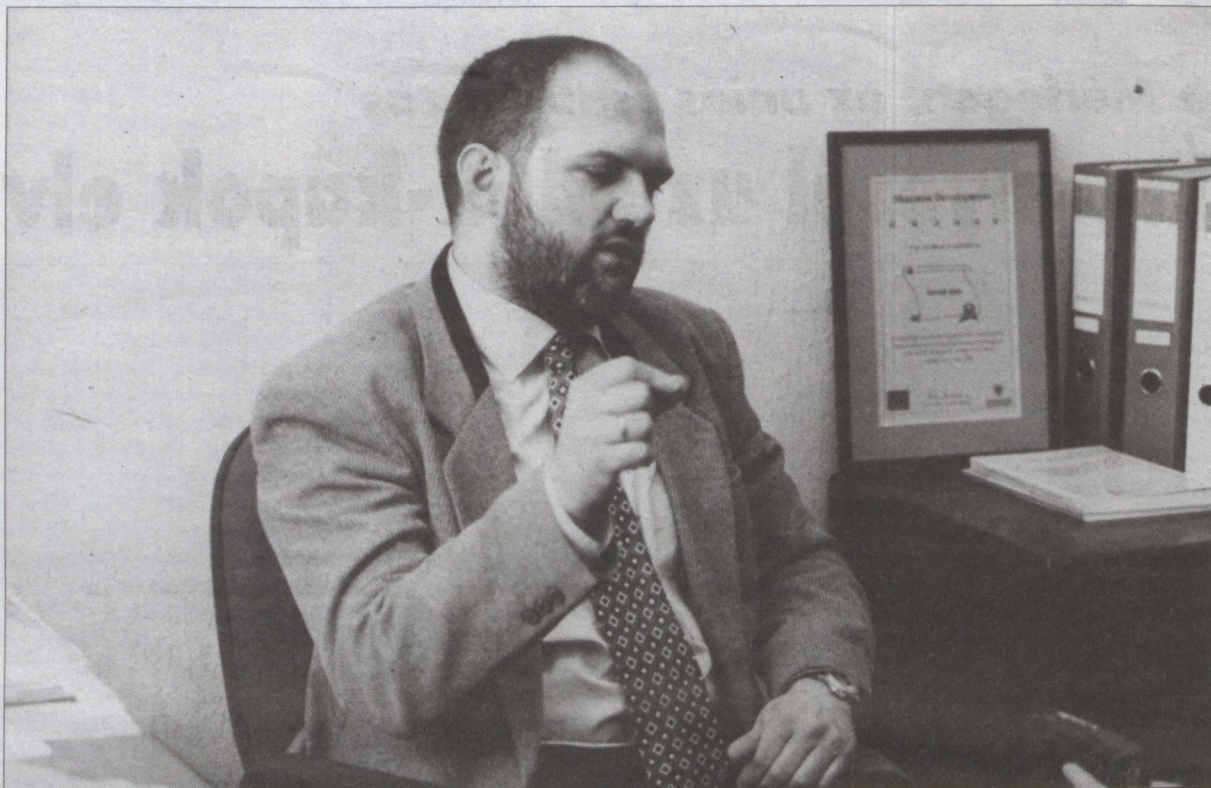
Mindazok a magyar hús-, baromfi- és tejfeldolgozó üzemek, amelyek ma még nem felelnek meg az Európai Unió elvárásainak, június 30-ig intézkedési tervet készítenek – közölte Brüsszélben *Vajda László*, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője. Azokat az üzemeket, amelyek vállalják, hogy az uniósba lépés várható időpontjáig – 2002-ig – a fejlesztéseket elvégzik, anyagilag segíteni kívánják, részben magyar költségvetési támogatással, illetve az EU-tagjelölteknek jövőre megnyíló mezőgazdaság-fejlesztési uniós program segítségével. Az Európai Unió és Magyarország között Brüsszélben folyó csatlakozási tárgyalások keretében ezúttal – október vége után immár másodszor – az állategészségügyi jogszabályok összehasonlítása volt terítéken. *Vajda László* a találkozó után elmondta: magyar szempontból három szektorról volt szó, a hús-, a tej- és a baromfiiparról, benne a vágóhidakkal és a feldolgozóüzemekkel.

Dömpingvám a zsinagregre

● Brüsszel (MTI)

Az Európai Unió 32,9 százalékos dömpingvámot szed ezentúl a magyar mezőgazdasági kötőzsinagreggyártók ellen – jelentette az Agence Europe című brüsszeli hírlevél. Az EU végrehajtó testülete ugyanakkor közölte, hogy a Partium 70, a Tiszai Vegyi Kombinát és az Első Magyar Kenderfonó nem fizeti a vámot, mert az uniós elfogadta áremelési ajánlatukat. Az EU tavaly márciusban indított dömpingjelzést magyar, cseh, lengyel és szaúd-arábiai polipropiléngyártók ellen, mert igazolták azok a panaszok, hogy az említett államok cégei alacsony áron nagy tömegben exportálnak mezőgazdasági kötőzsinagregget az uniósba. Az eljárás eredetileg összesen négy magyar vállalatot érintett, utólag azonban az említett három céget mentesítették a fizetés alól. Tavaly október óta a vám ideiglenes jelleggel már érvényben volt, most – öt éves időtartamra – végérvényessé vált.

● „Mozgósították” az országgyűlési képviselőket is Számíthatunk-e Phare-pénzre?

Gyurcsák Tamás: – A dél-alföldi régió teljesen felkészült a Phare-támogatások uniós elvárásainak megfelelő felhasználására. (Fotó: Gyenes Kálmán)

A közelmúlt jelentős eseménye, Magyarország NATO-taggá válása, még inkább reményt ad arra, hogy nem kell túl hosszú ideig várnunk az európai uniós csatlakozására sem. Ezért a korábbiaknál nagyobb súllyal esik latba az a körülmény, hogy hazánk miként tud felkészülni az újabb kihívásra, amelyhez az EU – a Phare-támogatásokkal – már eddig is nyújtott bizonyos mértékű anyagi segítséget. A pénz elvárások szerinti felhasználása azonban ebben az esztendőben – legalábbis a tények ezt látszanak igazolni – megkérdőjelezhető.

Hetek óta izgalom kíséri a Phare magyarországi regionális kísérleti program alapja újabb, a COP '97 néven ismert, több milliárd forintot kiterítve támogatási keretének idej felhasználását. Az előző évi, első, ilyen jellegű anyagi segítségnek egyik kedvezményezettje – a Dél-Dunántúl mellett – a Dél-Alföld volt. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Területfejlesztési Phare Programirányító Iroda akkor, a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács (DARFT) kötött együtműködési megállapodás szerint a támogatandó projektek menedzselését a tanács önálló munkaszervezetére, a DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.-ra bízta. Gyurcsák Tamással, a kht. ügyvezetőjével a kísérleti program eddigi tapasztalatairól, a jövőbeni folytatás lehetőségéről beszélgettünk.

● **Mennyire nevezhető sikeresnek a regionális együttműködésre, illetve program-előkészítésre és megvalósításra eddig fordított Phare-pénzek felhasználása?**

– Tapasztalataink pozití-

Nyertes pályázók

● Munkatársunktól

MTA Szegedi Biológiai Központ (100 millió forint), Csongrád Megyei Agrárkamara (24 millió, illetve 5,2 millió), JATE Alkalmazott Kémia Tanszék (7,6 millió), Fűszerpaprika Kutató-Fejl. Kft. (6,6 millió), Tisza-Maros szőlő Vízgazd. Társulás (5,44 millió), Szegedi Paprika Rt. (5,2 millió), DARIB (8 millió), „Microlight” Repülőgépgyártó és Fejl. Kft. (27 millió), Duna-Tisza Reg. Fejl. Rt. (20 millió, valamint 9,6 millió), Országos Kerékpárút Hálózatért Alapítvány (8 millió), Alsó-Tisza vidéki Ter. Vízgazd. Tanács (6,2 millió), DARFT Kht. (18 millió, valamint 10,48 millió), JATE Közg.-i Tanszecsoport (20 millió), Praelóg Kft. (9,6 millió), Világ Utcája Kft. (80 millió), Csongrád Megyei Község (9,6 millió), MR Rt. Szegedi Szerk. (10,85 millió), Tiszatér Kft. (10,4 millió), DATTE (11,526 millió), Csongrád Megyei Levéltár (7,332 millió), Mórahalom önk. (39,4 millió), Mórakert Beszerzési és Szolg. Szöv. (5,6 millió), Csongrád Megyei Kézműves Kamara (48 millió), Makói Hagyma Mezőgazd. Term. Feldolgozó és Keresk. Kft. (40,945 millió), Eurotex Ipari és Szolg. Kft. (8 millió).

vak, hiszen a régió három szereplője, Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye között erősödött a regionális együttműködésre való hajlandóság, illetve elkezdődött az ezzel kapcsolatos munkamegosztás szervezése is. A beérkezett pályázatok többsége igazolja: térségünkben jó úton haladunk az uniós által igényelt régiószemlélet kialakításában. A projektek benyújtói megismerhették a Phare-eljárási szabályokat is, ezenkívül kidolgoztuk a pályázatok megvalósításának monitoring rendszerét. A projektek végrehajtásába igyekeztünk bevonni a helyi szakembereket, vállalkozókat, természetesen a nyilvánosság biztosítása mellett. A munkálatok előrehaladásáról pedig rendszeresen tájékoztatjuk a Phare-programirodát, valamint a DARFT-ot.

● **Miként segítik a további fejlesztési tervek megvalósítását?**

– A kísérleti program tapasztalataira építve elsősorban tájékoztató előadásokat, képzéseket szervezünk. A helyi,

kistérségi önkormányzatok képviselőit a regionális tervezéssel, a gazdaságban érintettekkel, a munkaadókkal és munkavállalókkal a gazdaságfejlesztés részleteivel ismertetjük meg. A civil szervezetek sem maradnak ki a felkészítésből, őket a területfejlesztés szempontjaitól, míg a tudományos szférában tevékenykedő érdeklődőket a regionális fejlesztési koncepció és a stratégiai program lényegéről tájékoztatjuk. Természetesen valamennyi csoportot a programkíserítés részleteivel is megismertetjük.

● **Hogyan garantálható az agrárinnováció, az idegenforgalom, a műszaki infrastruktúra, a régiómarketing és a termelési integráció fejlesztésére benyújtott és támogatást nyert pályázatok megvalósítása?**

– A tanács döntése értelmében az érintetteknek a szerződéskötéskor be kell nyújtani a saját pénzügyi forrást igazoló dokumentumot. A Phare-támogatási keret csak ezt követően kaphatják meg.

● **Az EU-delegáció jóváhagyta-e már az egymilliárd forint tervezett felosztását?**

– A Phare-iroda elfogadta javaslatunkat, és várhatóan a budapesti EU-delegáció sem görög akadályt azok megvalósítása elé. Reményeink szerint áprilisban megkapjuk a végleges döntésről szóló értesítést, hiszen szeptember végéig meg kell kötni a vállalkozási szerződéseket, különben a pénz elvesz a régió számára.

● **Információink szerint a dél-alföldi régiót kihagyták a másik, a COP '97-es támogatási keretből.**

– Valóban. A 34 millió euróból nyolcat kap a másik kísérleti régió, a Dél-Dunántúl, kétfélmillió eurót lehet a Romániával határos térség fejlesztésére fordítani. A pénz igazán jelentős részét, 24 millió eurót pedig Északkelet-Magyarországnak kapja.

● **Nem lehet tenni semmit annak érdekében, hogy egy országosan is példátértékűnek tartott régió, mint amilyen a miénk, mégis részesüljön a Phare-támogatásból?**

– Az elmúlt héten Nógrádi Zoltánnal, a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács elnökével együtt Budapesten találkoztunk a három megye országgyűlési képviselőivel. Tájékoztatottuk őket a történetekről, a régió felkészültségéről, a várakozó listára szorult projektek tartalmáról. Erőfeszítésünk nem volt hiábavaló. A megbeszélés végéig a képviselők aláírtak egy nyilatkozatot, amelyben kérték az illetékes minisztériumok segítségét, hogy ebből, vagy legalább más EU-keretből biztosítsanak pénzt térségünk fejlesztésére. Bízunk benne, hogy felhívásuk meghallgatásra talál, hiszen a Dél-Alföld fejlesztési stratégiája, a benyújtott projektek remekül illeszkednek az uniós igényekhez.

N. Rácz Judit

Csökkenő növekedés?

● Brüsszel (MTI)

Tovább csökkentette gazdasági növekedési várakozásait az Európai Bizottság. Az idén már csupán 2,1, jövőre 2,7 százalékos növekedést várnak átlagosan az Európai Unió tizenöt tagországában. Ősszel még azzal számoltak, hogy az idei emelkedés 2,6 százalékos lesz.

Az EU végrehajtó szerve kedden tette közzé tavaszi gazdasági előrejelzéseit. Ebben leszögezi, hogy a prognózis csökkentésének oka a nemzetközi kereskedelem és a befektetések visszaesése. Az EU-tagországok szilárd gazdasági alapjai és a világ-gazdasági környezet stabilizálódására utaló jelek nyomán várható, hogy a növekedés mérséklődése rövid időtartamú lesz, és az uniósban már az idei második félévben megkezdődik a fellendülés – tette hozzá a bizottság.

Tavaly 2,9 százalékos volt az átlagos gazdasági növekedés a tizenöt EU-tagországban. A közös pénz használó tizenegy ország még erősebb gazdaságának tartott övezetében a tavalyi 3 százalék után az idén 2,2, jövőre 2,7 százalékos növe-

dést várnak a brüsszeli elemzők. Ősszel még azt remélték, idén 2,4 százalékos emelkedést tudnak felmutatni.

Csekély hatása lesz várhatóan a hanyatlásnak a foglalkoztatásra. A tavalyi 1,7 millió munkahely után az idén és jövőre összesen 2,5 millió állás jön létre a tizenöt országban.

A költségvetési hiányokat illetően a bizottság arra számít, hogy az idén marad a GDP-hez (bruttó hazai termék) viszonyított 1,5 százalékos átlagdeficit. Az euróövezetben, ahol a költségvetési stabilitás alapkövetelmény, a tavalyi 2,1 százalékos átlag után az idén 1,9 százalékos hiány jósolható.

Kedden hozta nyilvánosságra a bizottság az idei gazdaságpolitikai irányvonalakra tett javaslatait is. Ezek a foglalkoztatási helyzet javítására összpontosítanak. Szükségesnek tartják a tagországokban az alacsony inflációval, az állami pénzek megfelelő kezelésével fémjelzett, egészséges makrogazdasági politikát, az áru- és szolgáltatási piacok működésének javítását, a munkapiac korszerűsítésére irányuló erőfeszítések kidolgozását.

● Közhasznú információk központja

Teleház Mórahalmon

A számítógépeken máris szívesen gyakorolnak a gyerekek. (Fotó: Gyenes Kálmán)

A mórakalmi könyvtár és közösségi ház pályázat nyerte el a teleház-program megvalósításához szükséges számítási- és irodatechnikai eszközöket. A közösségi házban berendezett teleházat a Móra-hét zárónapján avatta föl a polgármester.

Mórahalom is fölzárkózott a teleházzal rendelkező települések sorába. Csongrád megyében tavaly, *Pitvaroson* nyitották meg az első teleházat, amely közhasznú információk közvetítésével segíti a településen élőket. Mórahalom mellett *Röszke*, *Mártély*, *Nagymágocs* és *Csanádpalota* is sikerrel szerepelt a Magyar Teleház Szövetség pályázatán.

Mórahalom települést az Esély Mórakalmi Szociális Alapítvány képviselte a pályázaton. Az alapítvány a mórakalmi Tóth Menyhért Városi Könyvtár és Községi Ház számára igényelt számítógépet, fénymásológépet, telefaxot, központi számítógépet.

Szűcs Julianna, a közösségi ház vezetője néhány órával a teleház átadási ünnepsége előtt tájékoztatta lapunkat arról, mit kínál a település lakóinak a teleház. A csekély térítés fejében igénybe vehető szolgáltatások listáján a fénymásolás, a telefax, a számítógé-

pes nyomtató és a szkennerek használata, az elektronikus levelezés, az internetezés is szerepel. Lehetőség nyílik önálló szövegszerkesztésre, gépeltre, táblázatok, egyedi levélpapírok készítésére. Ingyenes a közhasznú információk közvetítése, a CD-ROM-ok megtekintése, s az internetes pályázati anyagok „letöltéséért” sem kell fizetni.

A CD-ROM kínálatban lexikonok, idegen nyelvű hangos szótárak térképek, atlaszok, jogtár, a biblia, képtárak, amelyek közhasznú információk közvetítésével segíti a településen élőket. Mórahalom mellett *Röszke*, *Mártély*, *Nagymágocs* és *Csanádpalota* is sikerrel szerepelt a Magyar Teleház Szövetség pályázatán.

Mórahalom települést az Esély Mórakalmi Szociális Alapítvány képviselte a pályázaton. Az alapítvány a mórakalmi Tóth Menyhért Városi Könyvtár és Községi Ház számára igényelt számítógépet, fénymásológépet, telefaxot, központi számítógépet. *Szűcs Julianna*, a közösségi ház vezetője néhány órával a teleház átadási ünnepsége előtt tájékoztatta lapunkat arról, mit kínál a település lakóinak a teleház. A csekély térítés fejében igénybe vehető szolgáltatások listáján a fénymásolás, a telefax, a számítógé-

Ny. P.

Magasak az állami támogatások

állni képtelen cégek segítségének. 1995 és 1997 között a 15 uniós országban az állami támogatások együttes összege meghaladta a 100 milliárd dollárt.

Az 1997-et megelőző két

évben tapasztalható csökkenés gyakorlatilag a németek egyetemes jelentősebb támogatáscsökkentésének tulajdonítható, ezzel együtt a vizsgált időszakban a költségvetési deficit hiányának feléért éppen ezek az

állami támogatások voltak felelősek Németországban is. A teljes bonni kormányzati kiadások több mint 3,3 százaléka támogatás volt 1995–97 között, arányában egész Nyugat-Európában a legmagasabb, egy állampolgárra számítva elérte a 882 eurót. A támogatásban a skálától végén álló brit esetében az összeg 183 eurónak felel meg.